

İnsanlığın kurtuluşu

- **Yahudiler**

Tevrat'a göre **on emir**, Hz. Mûsâ önderliğindeki İsrâiloğulları'nın Mısır'dan çıkışlarından yedi hafta sonra Sînâ dağının zirvesinde bizzat Tanrı tarafından Mûsâ'ya önce sözlü olarak bildirilen, ardından iki taş levha üzerine yazılıp verilen emirlerdir. On emrin cumartesi yasağıyla ilgili olanı bir tarafa bırakılırsa diğer emirler insan fitratıyla ilgilidir, dolayısıyla evrenseldir.

Kitâb-ı Mukaddes'te, Tanrı'nın "kendi parmaklarıyla" taş levhalar üzerine yazarak Hz. Mûsâ (as) aracılığıyla İsrâiloğullarına bildirdiği ifade edilen bu emirler şöyle sıralanır:

1. Allah'tan başka ilâhların olmayacak.
2. Kendin için oyma put yapmayacaksın.
3. Allah'ın ismini boş yere anmayacaksın. (Allah'ın adını anarak yalan yere yemin etmeyeceksin)
4. Cumartesi günü hiçbir iş yapmayacaksın.
5. Babana ve anana hürmet edeceksin.
6. **Adam öldürmeyeceksin.**
7. Zina etmeyeceksin.
8. Çalmayacaksın.
9. Yalan şahitliği yapmayacaksın.
10. Komşunun hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.

“Yahûdiler, Allahü Taâlâ'dan mukaddes bir istirahat günü temenni ettiler. Bunun üzerine Hak Taâlâ Cumartesi gününü onlar için mukaddes bir tatil günü yaptı. O gün hiçbir iş yapmazlardı. Sonra Allahü Taâlâ onları imtihan etmek için Cumartesi günleri denizlerde balıkları çoğalttı. Diğer günlerde ise çok az balık bulunuyordu... İlâhi hududu tecavüz ederek, Cumartesi günü Allah'ın emirlerini ihlâl ettiler. Cumartesi günü balıkları bir birikinti suya kapatıp, su ile deniz arasına bir sed çektiler. Ve gûya o gün avlanmadılar (!). Ertesi gün koşup, birikinti suda toplanmış olan balıkların üstüne üşüştüler.”

65. Şüphesiz siz, içinizden Cumartesi yasağını çiğneyenleri bilirsiniz. Biz onlara, “**Aşağılık maymunlar olun**” demiştik.

66. Biz bunu, hem onu görenlere, hem de sonra geleceklere bir ibret ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlara da bir öğüt kıldık. (*Bakara, 2/65-66*)

“Allah'a verdikleri sözden dönmelerinden dolayı cezaya müstahak olup, insanlıktan çıkıp hayvan derekesine düştüler... Mutlak şekilde vücutlarıyla maymun olmaları icabetmez. **Ruhları ve fikirleriyle maymunluğa istihale etmiş olabilirler.** Fikir ve şuurun izleri umumiyetle yüzlere akseder...” (*Seyyid Kutub, Fîzilâl-il Kur'an, C:1*).

Nitekim, asırlar sonra Darwin yahudisi evrim teorisini ortaya atıp insanın maymundan geldiğini iddia etti. İnsanı hayvan derekesine indirince iki temel içgüdü kalıyor. Yahudi Karl Marx “Din halkın afyonudur” demiş ve her şeyi ekonomik temele dayandırarak açıklamıştır. Yahudi Freud ise insanın en temel içgüdüünün cinsellik olduğunu ifade etmiştir.

***

- **İsrailoğulları hakkında bazı âyetler:**

83. Hani, biz İsrailoğulları'ndan, “Allah'tan başkasına ibadet etmeyeceksiniz, anne babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz, herkese güzel sözler söyleyeceksiniz, namazı kılacaksınız, zekâtı vereceksiniz” diye söz almıştık. Sonra pek azınız hariç, yüz çevirerek sözünüzden döndünüz.

84. Hani, “Birbirinizin kanını dökmeyeceksiniz, birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayacaksınız” diye de sizden kesin söz almıştık. Sonra bunu böylece kabul etmişsiniz. Kendiniz de buna hâlâ şahitlik etmektesiniz. (*Bakara 2/83-84*)

5. Hani **Mûsâ** kavmine, “Ey kavmim! Allah’ın size gönderdiği peygamberi olduğumu bilip durduğunuz hâlde, **niçin bana eziyet ediyorsunuz?**” demişti. Onlar yoldan sapınca, Allah da kalplerini saptırdı. Allah, fasıklar topluluğunu hidayete erdirmez.

6. Hani, Meryem oğlu İsa, “Ey İsrailoğulları! Şüphesiz ben, Allah’ın size, benden önce gelen **Tevrat’ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek, Ahmed adında bir peygamberi müjdeleyici** (olarak gönderdiği) peygamberiyim” demişti. Fakat (İsa) onlara apaçık mucizeleri getirince, “Bu, apaçık bir sihirdir” dediler. (*Saff, 61/5-6*)

156, 157. Bir de inkârlarından ve Meryem’e büyük bir iftira atmalarından ve “Biz Allah’ın peygamberi **Meryem oğlu İsa Mesih’i öldürdük**” demelerinden dolayı kalplerini mühürledik. Oysa onu öldürmediler ve asmadılar. Fakat onlara öyle gibi gösterildi. Onun hakkında anlaşmazlığa düşenler, bu konuda kesin bir şüphe içindedirler. O hususta hiçbir bilgileri yoktur. Sadece zanna uyuyorlar. Onu kesin olarak öldürmediler.

158. Fakat Allah onu kendisine yükseltmiştir. Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (*Nisâ, 4/156-158*)

32. Bundan dolayı İsrailoğullarına (Kitap’ta) şunu yazdık: “**Kim, bir insanı, bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın öldürürse, o sanki bütün insanları öldürmüştür. Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşatırsa, sanki bütün insanları yaşatmıştır.** Andolsun ki, onlara resûllerimiz apaçık deliller (mucize ve âyetler) getirdiler. Ama onlardan birçoğu bundan sonra da (hâlâ) yeryüzünde aşırı gitmektedir.

64. Bir de Yahudiler, “Allah’ın eli bağlıdır” (rızkı vermekte cimrilik ediyor) dediler. Söylediklerinden ötürü kendi elleri bağlansın ve lânete uğrasınlar! Hayır, O’nun iki eli de açıktır, dilediği gibi verir. Andolsun, sana Rabbinden indirilen (Kur’an) onlardan birçoğunun azgınlık ve küfrünü arttıracaktır. Biz onların arasına kıyamete kadar düşmanlık ve kin saldık. Her ne zaman savaş için bir ateş yakmışlarsa, Allah onu söndürmüştür. Onlar yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya çalışırlar. Allah, bozguncuları sevmez. (*Mâide, 5/32, 64*)

***

- **Ehl-i kitap (yahudi ve hristiyanlar) hakkında bazı âyetler:**

120. Sen dinlerine uymadıkça, ne Yahudiler ve ne de Hıristiyanlar asla senden razı olmazlar. De ki: “Allah’ın yolu asıl doğru yoldur.” Sana gelen ilimden sonra, eğer onların arzu ve keyiflerine uyacak olursan, bilmiş ol ki, Allah’tan sana ne bir dost, ne bir yardımcı vardır.

135. (Yahudiler) “yahudi olun” ve (Hıristiyanlar da) “Hıristiyan olun ki doğru yolu bulasınız” dediler. De ki: “Hayır, hakka yönelen **İbrahim’in dinine uyarız.** O, Allah’a ortak koşanlardan değildir.”

136. Deyin ki: “**Biz Allah’a, bize indirilene (Kur’an’a), İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve Yakuboğullarına indirilene, Mûsâ ve İsa’ya verilen (Tevrat ve İncil) ile bütün diğer peygamberlere Rab’lerinden verilene iman ettik.** Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz ona teslim olmuş kimseleriz.”

137. Eğer onlar böyle sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse, gerçekten doğru yolu bulmuş olurlar; yüz çevirirlerse onlar elbette derin bir ayrılığa düşmüş olurlar. Allah, onlara karşı seni koruyacaktır. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir. (*Bakara, 2/120, 135-137*)

59. De ki: “**Ey kitap ehli! Sadece Allah’a, bize indirilene ve daha önce indirilmiş olan (ilâhî kitap)lara inandığımızdan ve çoğunuzun da fasıklar olmasından ötürü bizden hoşlanmıyorsunuz.**”

64. De ki: “Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak bir söze gelin: Yalnız Allah’a ibadet edelim. O’na hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah’ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâh edinmesin.” Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, deyin ki: “Şahit olun, biz müslümanlarız.”

71. Ey Kitap ehli! Niçin hakkı batılla karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz? (*Âl-i İmrân, 3/59, 64, 71*)

Ey Kitab ehli! Dininizde sınırları aşmayın ve Allah hakkında ancak hakkı söyleyin. **Meryem oğlu İsa Mesih, ancak Allah'ın peygamberi**, Meryem'e ulaştırdığı (emriyle onda var ettiği) kelimesi ve kendisinden bir ruhtur. **Öyleyse Allah'a ve peygamberlerine iman edin, "(Allah) üçtür" demeyin.** Kendi iyiliğiniz için buna son verin. Allah, ancak bir tek ilâhtır. O, çocuk sahibi olmaktan uzaktır. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O'nundur. Vekil olarak Allah yeter. (Nisâ, 4/171). *(Hıristiyanlar, Allah'ın "baba", "oğul" ve "ruhu'l-kudüs" gibi üç unsurdan oluştuğuna inanmaktadırlar.)*

72. Andolsun, "Allah, Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler kesinlikle kâfir oldu. Oysa Mesih şöyle demişti: "Ey İsrailoğulları! Yalnız, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin. Kim Allah'a ortak koşarsa, artık, Allah ona cenneti muhakkak haram kılmıştır. Onun barınağı da ateştir. Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur."

73. Andolsun, "Allah, için üçüncüsüdür" diyenler kâfir oldu. Hâlbuki bir tek ilâhtan başka hiçbir ilâh yoktur. Eğer dediklerinden vazgeçmezlerse, andolsun onlardan inkâr edenlere elbette, elem dolu bir azap dokunacaktır.

74. Hâlâ mı Allah'a tövbe etmezler ve O'ndan bağışlanma istemezler? Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.

75. Meryem oğlu Mesih, sadece bir peygamberdir. Ondan önce de nice peygamberler geldi geçti. Onun annesi de dosdoğru bir kadındır. (Nasıl ilâh olabilirler?) İki de yemek yerlerdi. Bak, onlara âyetlerimizi nasıl açıklıyoruz. Sonra bak ki, nasıl da (haktan) çevriliyorlar. *(Mâide, 72-75)*

İsa, sadece, kendisine nimet verdiğimiz ve İsrailoğulları'na örnek kıldığımız bir kuldur. *(Zuhruf, 43/59)*

Sonra bunların peşinden ard arda peygamberlerimizi gönderdik. Onların arkasından da Meryem oğlu İsa'yı gönderdik, ona İncil'i verdik ve kendisine uyanların kalplerine şefkat ve merhamet duygusu koyduk. (Kendiliklerinden) icat ettikleri **ruhbanlığa gelince; biz onu onlara farz kılmamıştık. Allah'ın rızasını kazanmak için onu kendileri icat etmişlerdi. Fakat ona da gereği gibi uymadılar.** Biz de içlerinden iman edenlere mükâfatlarını verdik. Fakat onlardan birçoğu da fasık kimselerdir. *(Hadid, 57/27)*

(Ruhbanlık, insanlardan uzaklaşıp riyazata çekilerek dünya zevklerini terk etmek ve kendini aşırı bir şekilde ibadete vermek demektir. Baştan beri hak dinler böylesi bir aşırılığı onaylamamaktadır.)

***

- **İslâmın Dirilişi** (İslâmın Çağrısı) *(Sezai Karakoç)*

Yahudiye Çağrısı:

Yahudiler, binlerce yıldır bir Mesih (Diriltici) beklerler. Onlara göre, bu diriltici gelecek ve onları kurtaracaktır. Bu, Mısır ve Babil esaretleri zamanında doğmuş, bu esaretlerden kurtulduktan sonra da ortadan kalkmamış bir inançtır. **Maddi bakımdan kurtarıcı bekliyorlarsa, dünya nimetleri bütün onların elindedir. Siyasî bakımdan bekliyorlarsa, gizlice dünyayı idare edenler onlardır,** gizli dünya devletini kuranlar onlardır. Yurt istiyorlarsa, bir milyon müslümanı yurtlarından koğmuş ve oraya yerleşmişlerdir. Din ve iç dünya açısından bekliyorlarsa –ki bunu asla kabul etmeyeceklerdir, o kurtarıcı gelmiştir. İşte İslâm. Dinleri donmuş ve katılaşmış, kapalı bir din halini almıştır... **İrk gururu onlara insancıl olmanın bütün yollarını tıkamıştır.**

İşte İslâm, namaz ve oruç, öte dünya inancı, bütün insanlık gibi yahudiliği de hakikata, kurtuluşa, kurtulduktan sonra da kurtarmaya çağırıyor.

Hıristiyanlığa Çağrısı:

Yahudiler Tanrının kendilerine ait olduğuna inanırken hıristiyanlar sözde daha alçak gönüllü davranarak Tanrının değil de oğlunun kendilerini kurtaracağına inanırlar.

Hıristiyanlık Roma'yı altetmiştir ama Roma da hıristiyanlığı altetmiştir. Birbirini karşılıklı değiştirmişlerdir. Böylece **hıristiyanlık kurtarıcı din özelliğini kaybetmiştir. Katoliklik katılaşması hıristiyanlığı büsbütün çıkmaza sokmuş, protestanlık devrimi bir anlamda kurtuluşa doğru bir adım atma anlamına gelmişse de, bir anlamda da katolikliğin sertliğine tepki olarak dinsizliğe açılış demek olmuştur. Ortodoksluk evrensel olamamış, mahallî kalmış,** Bizans

karanlığına gömülüp kalmıştır. Hıristiyanlık, üyesi toplumlar bütün dünyayı ele geçirinca etkisini bütün bütün artıracığına yitirmiş, insnlığın ezilmesine engel olamamış, çağdaş dramın baş sorumlusu bir kütlenin dini olmakta devam etmiştir.

Sağlam bir öte ve ebedilik inancı olmadan din din olabilir mi? **Yahudiler öteye inanmazlar. Hıristiyanların öte inancı ise, bir fantaziden öteye gitmez.** Hesap verme şuurunu, karşılık görme inancını taşımazlar.

Yahudiliğe olduğu gibi hıristiyanlığa da yönelen islâmın çağrısı diyor ki: Gelin gelin;

- **Gerçek Allah inancı etrafında toplanalım.**
- Öteye inanalım.
- **Hesap vermeye hazır olalım.**
- **Bütün kitapları tanıyalım.**
- **Bütün peygamberleri birlikte selâmlayalım.**
- Şeytanla, tanrı ve din tanımazlarla, kötülükle elbirliğiyle savaşalım.
- Allahın görünmez dünyasının kudret erleri olan meleklere inanalım ve onların yardımıyla donanalım.

Doğululara ve Afrikalılara Çağrı:

Batılılaşırken veya batılılaşmanın başka bir türü olan komünizm yönüne saparken kendi gelenek ve dinlerinden de sıyrılan doğulu bir çok ülke, en geç önümüzdeki çağ içinde büyük ve onulmaz bir inanç kriziyle çalkalanacaktır. Hiçbir insan topluluğu dinsiz olamayacağına göre, ilerde bu ilkeler yeni ve canlı bir din seçme durumuna geleceklerdir.

Çok vakit vardır ki, **Çin ve Hint dinleri bir din olmaktan çıkmış, bir ahlâk ve metafizik halini almışlardır.** Budayı tanrılaştırma, inek kültü, imparatorun güneş-tanrı soyundan gelmesi, tenasüh gibi inançlarıyla bu doğu dinleri ergeç ölmeye mahkûmdu.

İslâmın doğuya doğru çağrısı, yanlış ve pörsümüştinlerini bırakırken, ikinci bir yanlışlık yapıp bu sefer de **batının bâtıl dini olan hıristiyanlığa saplanmamalarını belirtme ve evrensel tek gerçek din olan islâma gelmelerini isteme** yönünde olacaktır. Bu çağrı, ateş dininin de, güneş dininin de, Allahın dini yanında kül haline geleceğini doğrulamaktadır.

Afrikalılar klan medeniyetinden çağdaş medeniyete geçerken çok hızlı bir değişime uğramaktadırlar. Klan ölürken, klan putları ve klan kâhinleri de birlikte ölmektedir. Bunun sonucunda Afrikalılar dinsizlikle din değişimi arasında bir seçme yapmak durumuna gelmişlerdir... her bahar, islâm bad-ı sabasını Afrika ülkelerinde estirmektedir.

Din ve Tanrıtanımazlara Çağrı:

Çin ve Rusya gibi eski dindar ülkelerde çağın başından beri ayılmaya başlayan komünizm dine karşı bir tutum içindedir. Dinin, insanın ilkel çağında, bilimin yokluğunda sırf bir evren yorumu olarak doğduğu iddiası oldukça basit bir iddiadır ve dinin karmaşık, derin gerçeğini açıklamaktan uzaktır.

İnsanoğlu, bilimde ve sanatta ilerledikçe, soyut kavramlara ve yaşayışlara daha yaklaşacak ve din ihtiyacı gözle görülür bir hal alacaktır... Rus feza pilotunun, "Göge çıktım, fakat orada Tanrıya raslamadım" sözü ile ilk bakışta dinle ne kadar alay anlamı taşırsa taşısin, gerçekte din ihtiyacının ters taraftan ortaya en kesin ifadesiyle çıkmasından başka bir şey değildir. Bu bir barbar mantığıyla, aslında göğün daha ilk basamaklarında Tanrıyla karşılaşacağı ve cezaya çarpılacağı korkusunun korkmazlık zırhına bürülü tezahürüdür. O feza pilotu bir gün, Tanrıyla yalnız gökte değil yerde de karşılaşabileceğini, insanın göge çıkmasının bir suç olmadığını, göğün Tanrı ülkesi, yerin insan ülkesi olmayıp hepsinin Allaha ait bulunduğunu öğrendiğinde dine dönebilecektir. Bunu öğretecek olan da islâmdır ve islâmın ebedî olan çağrısıdır.

***

- **İnsanlığın Dirilişi** (*Sezai Karakoç*)

İnsan değişmemiştir. Değişen çevresidir. Çevrenin değişmesi şüphesiz ruhumuza bir tesir yapacaktır. Bunu inkâr edemeyiz. Ama bu tesiri de mübalâğa etmemeli. Özü değiştiren bir tesir olamaz bu. Uzayların en akıl almaz uzaklıklarına da uzansak, orada yerçekimi kanununun iflâs ettiğini de görssek, aylarca acıkmasak ve susamasak da, bütün bu dış değişimlerin ruhumuzda, olduğu gibi yeni

bir medeniyet kaderine açılacağını sanmamız bir aldaniş olur. Çünkü medeniyet, ruhumuzla, aklımızla, kalbimizle ilgili bir evrensel gerçekleşştir, bir tarihî oluş ve değişimdir.

İnsanlık Batıyı içiyor. Fakat bu içiş onu şifaya götürmüyor. Hatta yavaş yavaş zehirliyor onu... İnsanlık uyanmaya başlıyor ve Batıdan hesap sorma gücüne ermeğe çalışıyor. Görünüşte batılılaşıyor, gerçekteyse Batıyla hesaplaşabileceği bir eşit güç düzeyine ulaşmak istiyor, Romaya başkaldıran köleler gibi. Daha çok Asya ve Afrika menşeli olan bu köleler görünüşte Romalılardan bir parça hak, bir parça hürriyet istiyorlardı... Romalılardan istedikleri Romalılık haklarını, Romalı gibi yaşamak için değil, Romalıların zulüm ve hegemonyasından kurtulmak için istiyorlardı... Bugün bütün insanlık, kölelerin Romaya isyanı gibi bir isyan içindedir Batıya karşı. Batıya özeniş ve batılaşış gibi görünen şey, aslında Batının silâhıyla donanmak, Batı gücüne kavuşmak, sonra da Batının etkisinden kurtulmak arzusunun görünüşlerinden başka bir şey değildir...

Rönesans, İslâma karşı, Hıristiyanlığın, eski Batı medeniyetini imdada çağırmasıdır... Rönesansın açılışıyla hıristiyanlık belki yok olmaktan kurtuldu. Çünkü, bu girişim olmasaydı, islâm içinde eriyenekti... Haçlılar, batının kendini kendi sınırlarında savunuşu değildi; islâm ülkelerinin kalbine kadar sokulup islâmı orada yok etmek istemişti Batı... Avrupalının Rönesans çıkışının temelinde korku unsuru bulunmakla birlikte, bu unsur temel faktör değildi. Temel faktör, gururdu, bir nevi benlik duygusuydu. **Batı**, bu duyguya kapılmayıp **islâma teslim olsaydı, insanlık o zamandan bu yana olumlu bir yönde çok büyük ilerlemeler kaydedecekti.** Fakat Batı bunu yapmadı. Bu alçakgönüllülüğü, bu yüce gönüllülüğü, bu erdemliliği gösteremedi. İslâmı benimseyiş, ona yok oluş gibi geldi. Hıristiyanlıktan yavaş yavaş koparak antikiteye tutunmaya, geçmiş benliğinden hız alarak yeniden varolmayı denedi...

Rönesanstan bu yana önemli tek ilerleyiş teknik alandadır. O da, gizli bir şekilde islâmıdan alınmış bir araştırma ve ilim metod ve temellerine dayalı olarak başlamıştı... Evet, Batı, eski Grek ve Roma medeniyetlerinden gereği kadar faydalanmıştı. Hıristiyanlığı da bir çizgide durdurarak dondurmuştu. İslâm dünyası, yüz yıllarca Batının saldırısı sonunda zayıflamaya, yorulmaya, adetâ umutsuzluğa düşmeye yüz tutmuştu. Bütün insanlık adetâ Batının önünde diz çökmüştü... Savaştan dönenlerin psikolojisi içinde kaldı bir süre yirminci yüzyıl başlarında Batı. Sonra da kendi içinde dünyayı paylaşamamanın kavgası başladı. **İki Cihan savaşı**, ölü kabul edilen dünyanın **miras kavgası** idi...

İnsana yeni bir hayat anlamı getirme ödevi ile karşı karşıya kalmıştır Batı. Yani, hal diliyle insanlık Batıya şunu söylemektedir: “Dünyaya hâkim olmak istedin. Pekâlâ işte oldun. O halde, kader senden, hepimizin asgari mutluluğu veya hiç olmazsa hayatın yaşanmaya değer olduğunu kabul edebilmemiz için yeni bir inanç, varoluş, yorum ve anlamı istemektedir.

Peygamberlerin kurduğu hakikat medeniyetine adapte olduğu her dönem, ruh ve madde uyumu içinde mutluluğa ermiştir insan. Vahye karşı dehayı çıkarmak istemekte insan egosu... Batı, anlaşılıyor ki “kadim”in hakkını vermemenin, ebedî olana arka çevirmenin, “an”ı putlaştırmanın çıkmazı içinde. Doğu ise yeninin hakkını tam vermeme ile birlikte kadim olanı birdenbire terk gibi bir yanlışlık ve basitliğin kurbanı.

Sonsuzluk, Tanrı’dan gücünü alır. Adetâ, ruhla Tanrı arasındaki mesafenin adıdır. Sonsuzluk, Tanrı değil, ruhun Tanrı’ya ulaşmak için aşmak zorunda olduğu yoldur. Ruh, bu mesafeyi katetse Tanrı mı olur? Hayır, işte insanın putlaştırılması yanlış buradan doğuyor. Tanrı, sonsuzluktan da ötede, sonsuzluğu aşmış ruhtan da ötededir. Öte kavramından, öteden de ötede. **Sonsuzluğu aşmış ruh, Tanrının varlığında yok olduğunu duyar. Bu da insanın ulaşacağı en son noktadır.**

***

- Sezai Karakoç’un günlük gazete yazılarının toplandığı “**Sütun**” kitabından:

Yirminci yüzyıl kadar, insana değer verdiğini haykırdıktan sonra insanı ayaklar altında çiğneyen başka bir çağ görülmemiştir.

İslâm ülkücülerinin bir işi de çağdan ürpertmektir genç adamı, ürkütmek değil, ürpertmek.

Bu ürperti, korkudan değil, gerçeği bilmekten, onurdan, düşünceden ve duyarlıktan gelen bir ürpertidir.

Bu çağın entellektüelinin mezar taşına şunu yazsalar yeridir:

Geldik, çağı gördük ve ürperdik.

İnanmış adam hem çağın önünde gidecek, hem çağ kendisine yetişsin diye onun elinden tutacaktır.

İnanmış adam, gemisini inşa eden Hazreti Nuhun durumundadır: onun bu gemiyi niçin inşa ettiğini anlamayacaklardır.

İnsanlığın büyük bunalma dönemleri, en kuvvetlinin en zayıf, en doğrunun en yanlış görüldüğü ve gösterildiği çağlardır.

Marksizm ve kapitalizm gibi batı sistemleri, çağın ıstırapına katılan, onun çilesini çeken sistemler olmaktan çok, bu **ıstırap ve çileye sebep olan saldırgan sistemlerdir**. İslâmsa, sanki çağın bütün şeytansı ve deccalsı saldırılarının tek konusudur. Komünizm de, kapitalizm de, islâm ülkelerine maddî ve manevî bütün güçleriyle yüklenmişlerdir. İşin iç yüzünü göremeyen sığ bakışlar bunu islâmın ve müslümanların zayıflığına yormaktadırlar. Çağın çilesini çeken islâmdır, müslümanlardır. Müslümanların kurtuluş için çıkış yolu bulmaları demek, insanlığın kurtuluş için bir çıkış yolu bulması demek olacaktır.

Karmaşık bir çağda yaşıyoruz. Bir olayın hemen gözümüze çarpan görünüşüne değil, geri plânında yatan gerçek niyetleri sezmeğe ve anlamaya çalışalım.

Vekar ve soğukkanlılık içinde sessiz ve dimdik durmak, teröre verilecek en etkili bir cevaptır.

Kitle, şiddetle panik arasına gerili bir ip gibidir. Duyarlığın böyle keskinleştiği anlarda ipi zorlamak doğru değildir, ip kopar ve bir ucu şiddete, öbür ucu paniğe gider. Bu kritik anda ise, merhem, ne terör, ne panik, **tedbir ve temkin, dikkat keskinliği ve şuur**dur.

İslâm, öyle bir doğru yoldur ki, insanı kurtarmak yolunda ne terörden ürker, ne de teröre başvurur.

Haçlı seferleri doğrudan doğruya ve sadece islâma karşı tertiplenmişti. **Sömürgecilik hareketiyle Batı en büyük yıkıntıyı islâm ülkelerine yapmıştı. Yirminci yüzyılda da batılılaşma denen içten yıkılma ve çökmeye en çok islâm ülkeleri uğratılmıştı.**

Batı dünyası müslüman ülkeleri amansız bir sağ-sol didişmesinin içine atmış, teker teker bölünme ve parçalanmalarının ortamını hazırlamıştır.

Nem ve rutubet nasıl bir duvara işlerse, **batı yaşayışı** da, bizim hayatımıza öyle geçmiş.

Rutubetli duvara kaç kat sıva çeksen yine rutubet ilerleyecek ve sana ulaşacaktır.

Rutubetli bir ev insana daima bir uyku verir. Böyle bir evde oturan sürekli olarak uyumak ister.

Batı tesiri kılıklarını kıyafetlerini bile değiştirmiş. Yazılarını, saatlarını, takvimlerini değiştirmiş.

Avrupalılar bir yandan hristiyanlaştırdıkları bir kadro ile Afrikayı dejenere ederken Ruslar da komünistleştirdikleri bir takım kişilerle umudu yerle bir ettiler.

Afrika, kendisine en yakın, insanları ezmeyi şiddetle yasaklayan, zulmü ortadan kaldıran ve adaleti vaz' eden bir görüşe sarılacaktı. İnsanları eşit kabul eden, ırk ayrımını kaldıran bir inanışa koşacaktı. Hiç şüphesiz bu inanış ve görüş islâmdı.

Eğer, sosyalizm akımı güçlertirmeseydi çok kısa bir zamanda kıtanın yüzde yüz islâmlaşması gerçekleşmiş ve Batılılar da yüzde yüz Afrikadan koğulmuş olacaktı.

Eğer Osmanlı İmparatorluğunu Birinci Dünya Savaşında yıkmamış olsalardı, Afrikanın bu uyanışının önderi şüphesiz biz olacak ve böylece dünyanın karşısına yine en büyük kuvvet olarak çıkacaktık.

Birliğin değerini bilmeyen ve bu yüzden de çekmediği ıstırap ve uğramadığı felâket kalmayanların başında ne yazık ki müslümanlar gelmektedir.

Parçalanmış, bölünmüş, birbirinden habersiz hale gelmiş, geçmişiyle ilgisini kesmiş, kendi mukaddesatı yine en çok kendi ülkesinde çğnendiği halde onur ve haysiyet duygusu nasırlaşmış, ölgünleşmiş, bitmiş insanların ülkesi haline gelmiş islâm ülkeleri.

Rusya'daki müslümanların, Doğu Türkistanlıların, Yemen'in, Kudüs'ün, Afrika müslümanlarının, Amerika zenci müslümanlarının şu anda çektiklerini düşünen ve bunu kendisi için bir şeref ve haysiyet meselesi kabul eden kaç müslüman vardır?

Evet, **birlik olmadan kurtuluş olmaz.**

Haysiyet ve şeref duygusu olmadan da birlik kurulamaz.

Biz, insanın kurtuluşunu islâmda gördük ve görüyoruz. Arzın şartlarını da hesaba katan, insanı, ölümsüzlük önünde düşünen, **melek değil fakat melekten de üstün insan yapmak** isteyen, tabiatı insana ünsiyet yatağı yapan, insanlığı, tanrılık iddia etme sapıklığından kurtararak Allaha gerçek kul olmanın yolunu açan, mutluluğun kefilisi olan islâmda.

İslâmı önce insana, sonra insanların şuurlu topluluğuna göre sunmak, sürekli bir başarının temel şartıdır. Bu yol, güç olsa da en sağlam yoldur. İslâmın ilk yayılışı da bu şekildedir.

Biz islâm idealine inanmış olanlar, düşüncede ve edebiyatta çağın en ileri yapılarını kurmadan, insanoğlunun kalbini titretmeden, insana yeni bir mutluluk aşılama, **inançları tam yaşar hale getirilmeden aksiyonda sürekli ve köklü bir başarıya ulaşacağımızı sanıyorsak aldanıyoruz** demektir.

İslâm, Allahın övdüğü, Peygamberin öğdüğü, yerin ve göğün öğdüğü, çağların ve tarihin öğdüğü kurtuluş yoludur.

İnsanın iyi olan asla dönmesi için **Kur'ân bir rehber** olarak sağ ve diri, önümüzde ve başımızdadır.

Oruç, gözü keskinleştirir ve aldatici görüşlere karşı insanı uyarır.

Namaz ruhu kuvvetlendirir; asla dönüşün engellerini ayıklar.

Zekât, insanın mal ihtirasından dolayı kanı kirlenen birikmiş maldan kan alma, hacamattır âdeta.

Zekâtı verilmiş mal, kanı arınmış bir kurbandır insanın önünde âdeta.

Komünizm, zekâtsiz geçen çağlarda birikmiş kirli kanın çağımızda birdenbire patlak vermesidir. Evrensel bir ceza gibi.

Müslümanlar asılları olan İslâma dönerlerse, umulur ki insan da ona bakarak islâma dönsün.

Çünkü: **müslümanlar, ifratla tefritin çarpışmasında, ortadaki selâmetin topluluğudurlar.** Hakem milletirler. Haktan ve hakikattan ayrılmazlar.

***

- **Şarktan Haber (Muhammed İkbâl)**

Ey sabah yıldızı, çok çabuk geçip gittin. Yoksa bizim gaflet uykumuzdan usandığın için mi böyle yaptın? **Ben gaflet içinde yolunu kaybetmiş bir insanım.** Sen ise uyanık geldin, uyanık gittin.

Varlık, yokluk uçurumundan çık, yüksel. Bu "nasıl ve ne kadar" kayıtları ile bağlı olan cihanın üstüne çık. **Kendi varlığındaki benliği mamur et. İbrahim gibi Kâbe mimarı ol.**

Ya Rabbi, şu cihanda ne güzel bir kaynaşma, bir hengâme var: Herkesi ayrı bir kadehten sarhoş etmişsin. Bakışlar birbiyle uyuşuyor ama **gönlü gönle, canı cana yabancı yaratmışsın.**

Eğer senin bir avuç toprağının içine kanlar döken parça parça bir gönül koymuşlarsa **bahar bulutlarından göz yaşı dökmeği öğren ki, senin göz yaşından bir lâle bahçesi yer yüzünü süslesin.**

Göğsün içinde gönül nedir, diye sorarsan cevabım şudur: **Akıl yanmaya başladı mı gönül olur. Gönül çırpındığı için gönüldür. Lâkin bir an bu ızırabı terketse çamurdan başka bir şey olmaz.**

Ne Efganlıyız, ne Türküz, ne de Tatarız. Biz çemen evlâdiyız; aynı ormanda yetişmişiz. Renk ve koku ayırmak bize haramdır. Zira **bizi aynı ilkbahar yetiştirmiştir.**

Gizli derdi olmayan insanın teni vardır ama canı yoktur. Eğer can istiyorsan sonsuz bir aşk ve hümmalı bir çırpınış iste!

Ne güzeldir o akıl ki, iki âlemin geniş ufuklarını kucaklar. Melekler gibi nurdan yaratıldığı halde insan gibi gönlü yazar.

"İç aydınlık yalnız insanda... Bilmenin çilesi yalnız insanda... Bitki, maddeye bağıkaldığı için bitki; hayvan, maddeyi aşamadığı için hayvan; insan ise, maddeden mânâya sıçrayabildiği için

insan... İnsandan maada, bütün varlıklar, maddeye boyun bükmekte... **yaratıkların içinde tek idealist varlık insandır.** İnsan materyalist olmakla kendini alçaltır.” (S. Ahmet Arvasi)

***

- **Kendini Arayan İnsan** (S. Ahmet Arvasi)

Yokluk-Oluş-Varlık

Madde üç boyutlu bir varlık tezahürüdür. Dolayısı ile, ne kadar küçülürse küçülsün veya ne kadar büyütülürse büyütülsün, daima **sınırlı bir varlıktır.** Sınırlı varlık, bir yerde tükenen varlık demek olacağından; ister istemez *madde*'nin tükeneceğini kabul etmek zorunda kalacağız.

Madde, sınırlı bir varlık olduğuna göre, çaresiz *yoklukla çevrili* olacaktır. Onun için zekâamız maddeyi daima itibârî bir varlık olarak kabul etmek, *Mutlak Varlığı*, madde-ötesi bir değer olarak benimsemek zorunda kalmıştır.

Zekâamız, maddeden kurtulmadıkça yokluk endişesinden de kurtulamamaktadır. Zekâ için, **yokluğu yok eden yegâne varlık, Mutlak Varlık olan Allah'tır.** İnsanoğlu, “*yokluk yoktur*” diyebilmek için *Allah vardır*, demek zorundadır.

İnsan canlısı, her ne kadar varlığını maddeye istinad ettirmişse de, *şuur* adını verdiğimiz bir iç aydınlığa ve bu iç aydınlığı pırıl pırıl yansıtan, yüksek bir idrâk gücü demek olan *zekâ*'ya sahiptir.

Ölüm, canlının biyolojik ve psikolojik orijinallliğini kaybetmesidir. Ölümü, şuurunu ile kavrayan ve kendi cenazesini tasavvur edebilen tek varlık insandır.

Davranışlarımız, ölmek içindir, ümidimiz ölmektir. **İnsan, gerçekten ebedî bir hayata muhtaçtır ve buna lâyıktır.** İnsan, ölmek istemesine rağmen ölümü yenememektedir ve yenemeyecektir. Ölümden sonra kendini yeniden diriltecek güce de sahip değildir. Binaenaleyh, Allah, insana ölümsüzlüğü ve ebedî hayatı vaad etmekle, Yaratıcı'ya yaraşır bir tarzda, kendine inananları teselli etmiştir.

Eğer varlık, *Mutlak Varlık* olarak var olmasa idi, yani Allah'sız bir varlık dünyası mümkün olsa idi madde hiçlikle çevrili olacaktı. İşte, zekâamız bunu sezdiği için *maddeleşmek* istememekte, *Mutlak Varlığa* doğru atılmak iştiağını taşımaktadır. **İnsan, sonsuzluğun ve tükenmezliğin hasreti içindedir.**

Belki de zekâ, ölümün şuuruna varabilme gücü olarak da tarif olunabilir. Varlık geliştikçe, bu şşur ve endişe de gelişmektedir. **Ölüm şuurunu, insan ölçüsünde geliştiren varlık, kültür ve medeniyet kurabilir.** Bu şuur geliştirmeyen bir canlının ne ahlâk, ne iman, ne de sanat düzeni vardır.

Din ve ahlâk adamlarının “*ölüm şuuruna*” bu kadar önem vermesinin sebebi bu olsa gerek. **Bizi kültür ve medeniyete götüren ölüm endişesi değil, ölümün şuuruna varmaktır.** İnsan yavrusu, ölüm şuurunu geliştirdikçe *yaratıcı hamleyi* anlayabilmektedir. Ölüm şuurunu, *yaşama sevincini* idrâke vesile olur.

Çocukta hayat, tazeliğin bütün dinamizmasına sahiptir. Çocuk, sandığımızdan daha mukavimdir. Lâkin bu devre uzun sürmez. Biyolojik ve organik faaliyetlerin gelişimi tamamlanırken ölüm şuurunu da yavaş yavaş belirir. Yetişkinliğin başında, her şey gelmiş bir hududa dayanmış gibidir. Bundan sonra gelişme yerini gerilemeye bırakacaktır.

İstikbalin kendisi için tıkanığını gören veya yaşayan her canlı, daha geniş bir alana yayılma endişesi içinde dağılıp çoğalmak ister. Her varlık, en mükemmel seviyesinde döl vermeye başlar. Hayatın ve diriliğin tam ve mükemmel olduğu yerde artık yavru ve çoğalma olmayacaktır. Buna göre, Allah, elbette “doğmaz ve doğurmaz”.

Mutlak Varlık sadece ve ancak *Allah'tır.* **Oluş ise, sıfır ile sonsuzluk arasında akıp duran zaman-mekân boğuşması, etkiler-tepkiler silsilesidir. Oluşa tabi olan her varlık tezahürü de, Mutlak Varlık'tan bize ulaşan uyarılar ve mesajlar durumunda olup varlıkları *Mutlak Varlık ile kaimdir.***

Toplaşma-Farklaşma-Fertleşme

Tabiatta, aynı cinsten moleküller bir arada bulunmasalardı, *mineraller* meydana gelmezdi. Arı kovanı, karınca kolonileri hayvanî gruplaşmaların içyüzünü en iyi ortaya koyarlar. Arı kendi kovanının; karınca, kendi kolonisinin kendisine çizdiği mekanik ve monoton bir program içinde doğar ve ölür.

Eğer, insan ferdinde yüksek bir idrâk gücü yani şuur olmas idi, grup binlerce yıl beklese “ferdiyete” şuurlanıp şahsiyet haline gelemezdi. İnsan, en çok sosyal olan bir varlık değil, bilâkis fertleşmek emel ve eğilimindedir. O, topluluğun içinde tükenmeye mukavemet ederek, şahsiyet sahibi bir fert olmağa çalışmaktadır.

İnsan, genel görüşlerin ve kanaatların zıddına olarak, içtimaî hayata en çok mukavemet eden varlıktır. **Fert, “sosyal baskıların” azalmasına hürriyet diyor.**

İnsan, her şeye rağmen yine bir sosyal hayat tarzı içinde bulunuyorsa onu, bu hayata maddesi zorlamaktadır. **Fert, organizma olarak, kendine yetemeyecek bir seciyededir.** Toplulaşma, maddenin özelliğidir.

Hayat tekâmül ettikçe ferdin lehine gelişmekte, zekâ yükseldikçe ferdileşmeler kuvvet bulmaktadır. **Zekâ fertçidir**, maddenin zihinde kabuklaşması demek olan **akıl ise toplumdur.**

Yaradan mutlak ferttir. Objektif mânâda akla bağlı olan fikir adamları veya kendi idrakini eşyanın boyunduruğundan kurtaramamış ilkel insanlar topluma veya toplumu sembolize eden değerlere tapındıkları halde; **insan zekâsı, topluma değil, gerçek ve mutlak BİR’e (Ahad’a) tapınmaya doğru gelişen bir imana doğru akmaktadır.**

Toplulaşma, grubun kendini anarşiye ve diğer grupların saldırısına karşı koruma eğilimini; *farklılaşma*, grubun emin bir şekilde ve dengeli bir gelişime fırsat verme eğilimini; *fertleşme* ise, ferdi boğan ve ve bunaltan sosyal baskılara fertlerin isyan eğilimini ifade eder.

Her insan grubunda, bir tutucu ve frenleyici; bir inkılâpçı ve motör; bir denge ve orta yol görevi yapan akımlar ve bu akımlara bağlı kümeler aramak ve bulmak mümkündür... İnkılâpçılar muhafazakârları, muhafazakârlar da inkılâpçıları sevmezler.

Büyük ve gerçek inkılâpçı Hazreti Muhammed, Arap “Cahiliye Devri” muhafazakârlığına karşı, grubu temsil eden “putlara” karşı savaş açarken, tutucu *Ebucehil* veya benzerleri, içinde doğdukları grubun gelenek ve alışkanlıklarına “**biz atalarımızdan nasıl gördükse öyle inanacak ve yaşayacağız**” diyerek sahip çıkmışlardı.

Şurası unutulmamalıdır ki, toplumlar ve toplumcular muhafazakârdırlar; bunun aksine inkılâplı, büyük kişilere, yani *deha*’lara istinad ederler. Dâhi toplum yok, dâhi fertler vardır.

Milletlerarası savaşlar, ihtilâller veya iç savaşlar umumiyetle ya bir inkılâpçıyı, yahut bir muhafazakârı liderleştirir. Bu liderler çok defa, diktatör olarak tezahür ederler.

İnsanlar, *ilimde* ortak değerlere, kanunlara bağlanırken, *sanatta* farklı üslûp, görüş ve duyuşlara, *dinde* ise tatmin olmuş hür bir vicdana sahip olmak isterler.

Peygamberler, bilhassa Hazreti Muhammed, insanları toplumları temsil eden mabutların pençesinden kurtardılar. Böylece toplumların tınttuğu tanrılar yıkılıp gittiler. Daha sonra, toplumlar, insanı zincire vurmak için daha kuvvetli kayıtları akıldan ve felsefelerden imal etmeye çalıştılar. Bugün ise, toplumların bu konudaki silahı artık “müsbet ilimdir”. İlmin, kişilik tanımayan karakteri yanında bir de maddî bir yumruğu vardır: **Teknoloji. Müsbet ilim ve onun demir yumruğu olan teknoloji günümüzün insanını bütün yönleri değişmez ve kırılmaz kalıplar içine almak istemektedir.**

Dün, insanı sürüleştirmek isteyenler “din”lerden, daha sonrakiler “felsefî doktrinlerden” yardım beklemişlerdi. Bugün ise, insanı sürüleştirmek isteyenle, “*ilim ve teknolojiden*” hizmet ve yardım ummaktadırlar.

İnsanı, bu tehlikeden ne *spiritüalist*’lerin “*evrensel ruhu*”, ne bazı sosyologların sözünü ettikleri “*kollektif ruh*”, ne havralara hâkim ve Yahudi Cemaatinin manevî ruhu durumunda düşünülen “*Yahova*”, ne kilisenin yüce bir peygamberi putlaştırma çabaları, ne de *Budistlerin Nirvanası* kurtarabilir. İnsanı, “cemiyetlerin” köleliğinden, “fertlerin” istibdadından, objektif ve sübjektif putların boyunduruğundan, objenin baskısından kurtarıp **bir, ezeli, ebedî, hiçbir suretle tükenmeyen, sınırlanmayan Mutlak Varlığa, yani ALLAH’a ulaştırmadıkça veya döndürmedikçe mutlu kılmak mümkün gözükmemektedir.**

Hazreti Muhammed, içinde doğduğu grubun en katı ve en sert gelenekçileri ile, gelenekleri ile, şu veya bu kabileyi temsil eden tanrıları ile savaşarak *Büyük İslâm İnkılâbını* başardıktan sonra, insanların insanlara, insanların fertlere ve insanların cemiyetlere veya onları sembolize eden varlıklara tapınmalarını şiddetle men etti. “**Yalnız Allah’a dayanmağa ve ibadet etmeğe**” grupları ve fertleri davet etti. İnsanın insanı tanrılaştırmak alışkanlığını çok iyi bildiği için, kendi isminin başına bir “harfi tarif” gibi “**Allah’ın abd’i ve resûlü**” sözünü koydu ve koydurdu.

***

- **Bizim işimiz güzelliktedir** (*Erdem Bayazıt*)

Kâinatın Efendisinden şöyle bir hadis nakledilmiştir. Allah Resûlü ve onun şerefli ashâbı bir gün bir ölüyü defnetmek için mezarlığa gitmişlerdi. Efendimiz mezarda bir kazılış hatası gördüler. **Mezarın içinde bir yer tümsek kalmıştı. Onun hemen düzeltilmesini emrettiler.** Sahabeden birisi O'na sordu: “Ya Resulallah, bu ölüyü rahatsız eder mi?” Efendimiz şöyle cevap verdiler: “Gerçekte böyle şeyler ölüyü ne sıkar, ne de ona rahatlık verir. Fakat bu sağ olanların gözlerine güzel görünmek içindir.”

İşte öyle bir hadis-i şerif ki bütün bir “estetik” dünyasını onu temel alarak kurmak mümkün.

Güzel oturup güzel kalkmak, güzel konuşmak, evlerimizin güzel olması, yollarımızın güzel olması, şehirlerimizin güzel olması, bizim için bir tür ibadettir. Çünkü “Allah güzeldir ve güzelliği sever.”

İnsanların çirkin davranışları, eşyayı çirkin yapmaları ve çirkin kullanmaları hem kendi nefislerine hem de diğer insanlara zulüm olmaktadır. Zulümse Cenabı Allah tarafından bizlere haram kılınmıştır.

“Allah her şeyde ihsanı, yani güzellik ve zerafeti emretti, düşmanınızı bile öldürürken güzel öldürünüz.”

İşkencenin her türlü, karşısındaki can düşmanı da olsa, iman düşmanı da olsa müslümana yasaklanmıştır.

Ne yazık İslâmdan nasibsiz olanlara.

Yazıklar olsun hayatı bir işkence haline getirenlere, o güzelim yeryüzünü insanogluna zindan yapanlara, Allah'ın aziz nimetlerini haramla boyayıp kirletenlere.

Yazık dünya telaşı ile tükenen ömre, yazık İslâmı temsil edemeden geçirdiğiniz yıllara, yazık hevâ vü hevesle akıp giden günlere, yazık gaflet içinde kaybolan dakikalara.

Gel ey aşk çağı, gel ey vecd içinde Allah rızasını kazanmak için müslümanların seferber olacağı vakitler, ayarla yüreklerimizi diriliş zamanlarına ey Peygamber sünneti!

Ey müslümanlar, ey Allah'a dost olanlar, ey son peygamberin sevgili ümmeti; **eğer ihtiyar dünyamızda bir gün gene adalet olacaksa, eğer bir gün yalnızca insanın insana düşman olmasını öğreten, yalnızca zulüm bilgisi veren şeytanın doktrinleri elinden şu zavallı insanlık kurtulacaksa, eğer bir gün insanlar için yalnızca güzellik geçerli olacaksa, bu elbette senin elinde olacaktır.**

Öyleyse “gel” diyoruz, “bizi çek çıkart” diyoruz, “şu zulüm bataklığından, ey müslüman eli”.

***

- **Kölelikten Efendiliğe** (*Sâmiha Ayverdi*)

Bu risâle, İslâmla şereflenmiş her Müslüman milletin kitabıdır ve **Îlâ-yı Kelimetullah'a davettir.**

Dünyâ, islâmiyetin efendilik devrini tanımış, yaşamış, mes'ûd olmuş, yüzü gülmüştür. Bu gün de ona hasretir.

İslâm, dünyânın direğidir. Onun için Müslüman dünyâsının salâhı ve uyanışı, kâinatın salâhı ve uyanışı kargaşalığı ve fesâdı ise kâinatın kargaşalığı ve fesâdıdır. Yeter ki evvelâ İslâm Âlemi, yattığı gaflet döşeginden fırlayıp kalksın, ondan sonra da imdat bekleyen dünyâyâ el uzatsın.

Gerek İslâm Âlemi'nin Atlas Okyanusu'ndan Çin Seddi'ne kadar rakipsiz bir medeniyet kurduğu şâhikalaşmış asırlar, gerek gürül gürül akan bir **Ortaasya Medeniyeti'nin kurucusu olmuş müstakil Türk devletleri ve nihâyet Selçuklu ve Osmanlı asırları, tevhîde dayalı bir devletçilik anlayışı ile idâre edildikleri müddetçe, dünyâ medeniyet ve siyâsetinin saygı mihrakları veyâ belkemiği idiler.**

İşte kamı canı çekilip kaskatı kesilmiş olan dünyâ, yeniden İslâm güneşi ile ısınıp kendine geleceği o lâtif devirleri hasretle bekliyor..

TEMENNİLER

İlmî, İçtimâî ve Maârifle Alâkalı Hususlar

1- İslâm memleketlerinin zihnî ve ruhî seviyelerini yükseltecek bir eğitim felsefesi tesbit edilip, **müslümanın Kur'an ahlâkından koparılmadan, yaşadığı çağın ihtiyaç ve icaplarına göre yetiştirilmesi.**

2- Yüksek ve tarafsız ilim çevrelerinde meşveret ve içtihâda imkân verecek ve mezhep ayrılığının zararlarını önleyecek ilmî-dinî bir çalışma zemini hazırlamak üzere, **müslüman memleketlerinin ilim ve îman çevrelerinden teşekkül edecek olan bir akademi kurulması.**

3- Saf, sağlam ve ciddî ilim otoriteleri eliyle hazırlanacak **bir ilmî araştırma fonu kurulması.**

4- **İslâm memleketlerinde ortak bir burs teşkilâtı** meydana getirilip kabiliyetli çocukların okutulmasının temini.

5- Dünyâ literatürünün tâkip ve tercüme ettirilip kültür çevrelerinin alâkalarına sunulması ve **İslâm kültür ve medeniyetinin meydana getirdiği büyük ve mühim eserlerin basılması, tercüme ettirilmesi, İslâm memleketlerine ve bütün dünyâya yayılması.**

6- Kral hânedânına mensup gençleri ve memleket idarecilerinin ve refahlı âilelerin evlâdlarını yabancı ülkelere tahsile gönderip **Batı emperyalizminin bir hayrânı hâline gelmeleri** tehlikesinin önlenmesi.

7- Garb tesiri ile zihinleri ve ruhları şartlanmış olarak geri dönen bu genç insanların, memleketlerinin realitelerinden hakkiyle haberdâr olmaları mümkün olmadığına göre, islâmî ahlâk ve değerlerini idrâk edebilen yerli ve fakat üstün seviyeli bir eğitim kadrosunun tez elden meydana getirilip kadın erkek, **müslüman gençlerin, bir islâmî fazilet ve îman çerçevesi içinde yetiştirilmesi.**

8- İlericilik zannı ile islâmî değerlere baş çevirip **Batı kopyeciliğini bir kalkınma yolu kabul etmek hatası ile, târihinden, îmânından, örf ve âdetlerinden olma yolunu seçmiş müslüman memleketlerin örnek alınmaması.**

Birkaç Dinî Husus

9- **Hac** farızasını kuru bir şekil ve kalıplaşmış bir ibâdet olmaktan kurtarıp, aslî mânâ ve gerçek rûhunun yeniden kazandırılması.

10- **Zekât** müessesesinin işler hâle konulup içtimâî bünye içinde, yoksulluğu yenmiş, şuûrlu ve uyanık bir orta sınıfın teşekkülüne yardımcı olunması.

11- İsrâf ve sefâhatten kaçınılması ve **âile** müessesesinin, devletlerin bünyeleri içinde sosyal yapının en küçük fakat en sağlam bir çekirdek olduğunu düşünerek, cemiyetin kudret ve değerlerinin hem sâhibi, hem de bekçisi mâhiyetinde bulunduğunu gözönüne alıp onun, şer ve menfî hücumlara karşı kendini koruyacak bir şuûrla eğitilip silâhlandırılması.

İktisâdî, Ticârî ve Teknik Bazı Hususlar

12- **Petrolde elde edilen gelirin** büyük bir kısmı, başta yeni buluşlarla işe yaramaz hâle gelen harb malzemesine ve Batı'dan yapılan çeşitli fuzûlî ithâlâta, şehirler kurmaya ve imar işlerine sarfedilerek, tekrar Avrupalılar Amerikalılar eliyle **Garb tarafından çekilip geri alınmaktadır.** Bu hayâtî nokta üstünde ciddiyetle durulup gereken tedbirlerin alınması.

13- Petrol ihraç eden memleket gelirlerinin, müşterek hareket edilerek bütün islâm ülkelerinin kalkınması için kredi olarak kullanılmasının temini ve yabancı bankalarda yatan ölü sermayenin kurulacak bir **islâm bankasında** kredi kaynağı olabilmesi.

14- Şu halde müslüman ülkelerde bir yandan teknik elemanların yetiştirilmesi ve plânlı bir sanâyileşme politikasının gerçekleştirilmesi yoluna gidilmesi, yalnız fabrikalar kurulması değil, **fabrikalar yapan fabrikalar kurmak** seviyesine çıkarılması, acele ve tez elden alınmak gereken çâreler olduğunun bilinmesi.

15- **Siyâsî coğrafyadan mühim olan târihî ve iktisâdî coğrafyanın** icaplarını değerlendirerek, müslüman memleketler arasında müşterek faaliyetlere girmek üzere **ortak kalkınma projeleri** bursu ihdâs edilmesi. Hicaz, Irak, Suriye, Yemen, Tunus, Cezayir, Fas, Libya ve Türkiye bin yıl iktisâdî bütünlük içinde yaşamış olduğuna göre, Lozan Andlaşması'nın getirdiği bölünme siyâsî hududlar ayrılığı, iktisâdî coğrafyanın emirlerini değerlendirmemize mânî olmamalıdır.

16- 1976 yılında dünya üzerindeki İslâm ülkelerinin millî gelirleri, toplam olarak 150 milyar dolar olduğu halde, aynı yılda yalnız İtalya'nın millî geliri bu miktara eşittir. Bu acı gerçek, **islâm**

memleketlerinin bir müşterek iktisat politikasında birleşmelerinin ne derece elzem olduğunun anlaşılmasına yetip artmasını göstermektedir.

17- Bütün müslüman memleketlerin kendi aralarında **müşterek müdâfaa sistemi** olabilecek bir anlaşma tesis eyleme yoluna gitmeleri.

18- Bir müslüman ülke olan **Türkiye'nin** yetişmiş kafa ve el emeğini hristiyan Avrupa memleketlerine göndereceği yerde bu çalışma ekiplerinin **bilgi ve tecrübelerini, diğer müslüman memleketlerinin emrine vermesi** her iki taraf için de müsbet ve mantıkî faydalar temin eyleyeceğinin bilinmesi.

19- İslâm ülkelerinin, artan petrol gelirleriyle büyük ölçüde ithalâta girdikleri görülmektedir. Aşırı meblâğlara varan bu malların nakli için, gene hristiyan memleketlerinin nakliye filolarına çok yüksek navlun bedelleri ödenmektedir. **Müslüman memleketler arasında müşterek bir deniz ticareti filosunun** hem döviz tasarrufu sağlayacağını ve hem de ülkeler arası münasebetlerini geliştireceğini düşünmek ve değerlendirmek zamanının geldiğinin düşünülmesi.

20- **İslâm kardeşliğini siyâsî endişe ve her türlü menfaatin üstünde tutarak politik düellolarla, bu birliğin parçalanmaması.**

21- İslâm Âleminin müşterek parolası, şevk, aşk ve hamle kaynağı olan **Îlâ-yı Kelimetullah için yaşamının, onun uğrunda yaşamak kadar ölmenin de bir nîmet ve saâdet olduğunun zihinlerde ve gönüllerde gayeleşelip zafere ulaşması.**

***

- **Vedâ Hutbesi** (*İslâm Ansiklopedisi*)

Resûl-i Ekrem Vedâ haccı (632) sırasında Arafat, Mina ve Akabe gibi yerlerde ashaba hitap etmiş ve kısa, veciz bir şekilde tavsiyelerde bulunmuştur.

Hz. Peygamber'in bu hutbelerinde söylediği sözler âdeta bir vedalaşma gibidir.

Vedâ hutbelerinde **bütün insanlara yönelik evrensel mesajlar** olduğu gibi kul haklarını ilgilendiren konular da ele alınmıştır.

Resûlullah Vedâ hutbelerinde can ve mal dokunulmazlığı, Câhiliye âdetlerinden olan ribânın ve kan davalarının kaldırılması, suçun şahsiliği, karı-koca arasındaki haklar ve sorumluluklar, çocuğun babasından başkasına nisbet edilmemesi, müslüman kardeşliği, müslümanların birbiriyle savaşmaması, emanetlerin sahiplerine iade edilmesi gibi doğrudan kul hakkını ilgilendiren hususlar yanında kendisinin son peygamber olması, ümmetine miras olarak Allah'ın kitabını ve sünnetini bırakması gibi temel esaslara vurgu yapmıştır.

İbn Abbas'ın hutbeyi naklettikten sonra, "Allah'a yemin ederim ki bu sözler Resûlullah'ın ümmetine vasiyetidir; burada hazır bulunanlar bulunmayanlara tebliğ etsin" şeklindeki sözleri manidardır.

Hz. Peygamber Allah'a hamd ve senâdan sonra şöyle buyurdu:

Ey insanlar! Bilmiyorum, belki de bugünden sonra burada sizinle bir daha buluşamayacağım. Allah'ın rahmeti bugün sözümü işitip onu iyice kavrayanların üzerine olsun! Benim bu sözlerimi burada bulunanlar bulunmayanlara bildirsin. Olabilir ki bildirilen kimse burada bulunandan daha iyi anlar ve itaat eder.

Ey insanlar! Biliniz ki rabbiniz birdir, atanız da birdir. Bütün insanlar Âdem'den gelmiş, Âdem de topraktan yaratılmıştır. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a, beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takvâ iledir. Biliniz ki bu şehriniz Mekke, bugününüz arefe ve bu ayımız zilhicce nasıl mukaddes ve dokunulmaz ise **mallarınız ve canlarınız da aynı şekilde dokunulmazdır. Câhiliye devrindeki her türlü ribâ kaldırılmıştır, ayağının altındadır.** Fakat ana paranız sizindir. **Ne haksızlık edin ne de haksızlığa uğrayın.** Kaldırdığım ilk faiz amcam Abbas b. Abdülmuttalib'in faizidir. Câhiliye devrinin **kan davaları da kaldırılmıştır.** Kaldırdığım ilk kan davası akrabalarımın Rebîa b. Hâris b. Abdülmuttalib'in oğlu Âmir'in kan davasıdır.

Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. **Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız. Onların namus ve iffetini Allah adına söz vererek helâl edindiniz. Dikkat edin! Sizin kadınlar üzerinde hakkınız olduğu gibi onların da sizin üzerinizde hakları vardır.** Sizin onlar üzerindeki hakkınız iffet ve namuslarını korumalarıdır.

Kadınların sizin üzerinizdeki hakları geleneklere uygun biçimde yiyecek ve giyeceklerini sağlamanızdır. Kadınlar hususunda Allah'tan korkun ve **onlara en iyi şekilde davranın**.

Ashabım! Bugün şeytan sizin şu topraklarınızda yeniden saltanat ve nüfuz kurma ümidini ebediyen kaybetmiştir. Fakat size yasakladığım şeyler dışında küçük gördüğünüz şeylerde şeytana uyarsanız bu da onu sevindirir ve cesaret verir. Sözümü iyi dinleyin ve belleyin. **Müslüman müslümanın kardeşidir**. Bir müslümanın malı rızası olmadan diğer bir müslümana helâl olmaz. Sakın zulmetmeyin. **Herkes ancak kendi işlediği suçtan sorumludur**. Baba oğlunun, oğul da babasının suçundan sorumlu tutulamaz. **Allah her vârisin mirastan payını tayin etmiştir**. Artık bir vârisin diğer mirasçıları mahrum edecek şekilde vasiyette bulunulması helâl değildir.

Çocuklar babalarından başkasına nisbet edilemez. Ödünç alınan şeyler sahibine geri verilmelidir. Yararlanılmak üzere alınan şeyler de sahiplerine iade edilmelidir. **Borçlar ödenmelidir**. Birinin borcunu üstlenen kefil de o borcu ödemelidir. Kimin yanında bir emanet varsa onu sahibine iade etsin.

Rabbiniz olan Allah'tan sakının, O'na kulluk edin. Beş vakit namazınızı kılın. Ramazan ayında oruç tutun, hac ibadetini yerine getirin, mallarınızın zekâtını gönül hoşluğuyla verin. Yöneticilerinize Allah'ın kitabına uydukları sürece itaat edin ve böylece rabbinizin cennetine girin. Benden sonra küfre ve sapıklığa düşüp birbirinizin boynunu vurmayın.

Benden sonra hiçbir peygamber gelmeyecektir. Ey müminler! **Size iki emanet bırakıyorum**. Onlara sınıksız sarıldığınız takdirde bir daha asla yolunuzu şaşırırmazsınız. **Bunlar Allah'ın kitabı Kur'an'la peygamberinin sünnetidir** (veya Ehl-i beyti). Daha sonra Resûlullah, "Ey insanlar! Yarın beni sizden soracaklar. O zaman ne diyeceksiniz?" deyince ashap, "Allah'ın risâletini **tebliğ ettin, görevini yaptın**, bize nasihatte bulundun diye şahitlik ederiz" dediler. Bunun üzerine Resûlullah şehâdet parmağını semaya doğru kaldırdı, sonra da insanlara doğru çevirip indirerek, "**Şahit ol yâ rab, şahit ol yâ rab, şahit ol yâ rab!**" dedi.

***

- **Kur'ân'da insana yönelik bazı mesajlar:**

Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve **birbirinizi tanımanız için sizi boylara ve kabilelere ayırdık**. Allah katında en değerli olanınız, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdar olandır. (*Hucurât, 49/13*)

İnsanlar tek bir ümmetti. Allah, müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde, insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere kitapları hak olarak indirdi. Kendilerine apaçık âyetler geldikten sonra o konuda ancak; **kitap verilenler, aralarındaki kıskançlık yüzünden anlaşmazlığa düştüler**. Bunun üzerine Allah iman edenleri, kendi izniyle, onların hakkında ayrılığa düştükleri gerçeğe ilettiler. Allah, dilediğini doğru yola iletir. (*Bakara, 2/213*)

118, 119. Rabbin dileseydi, insanları (aynı inanca bağlı) tek bir ümmet yapardı. Fakat Rabbinin merhamet ettikleri müstesna, onlar ihtilafa devam edeceklerdir. Zaten onları bunun için yarattı. Rabbinin, "Andolsun ki cehennem hem cinlerden, hem insanlardan (suçlularla) dolduracağım" sözü kesinleşti. (*Hûd, 11/118-119*)

(*Allah, peygamberler aracılığıyla insanlara doğruyu ve yanlış gösterdikten sonra kendilerine verdiği hür iradenin bir gereği olarak onları tutacakları yolu seçmekte özgür bırakmış, mutlaka razı olduğu yolu seçmeye zorlamamıştır. Onlara yanlış seçme hakkı tanımamış olsaydı, insanları tek ümmet yapmış olurdu. Böyle yapmayarak onları doğru veya eğriyi seçmekte serbest bırakmıştır. Aksi takdirde seçimlerinden dolayı sorumlu tutulmalarının bir anlamı olmazdı. Bunun sonucu olarak bazıları nefislerinin heva ve hevesine uyup yanlışları seçmişler ve böylece ihtilaflar ortaya çıkmıştır. İhtilaflar çıkmaya da devam edecektir.*)

1, 2. Andolsun zamana ki, **insan gerçekten ziyan içindedir**.

3. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka (Onlar ziyanda değillerdir). (*Asr, 103/1-3*)

İnsanların hesaba çekilmeleri yaklaştı. Hâlbuki onlar gaflet içinde yüz çevirmekteler. (*Enbiya, 21/1*)

Sana ne iyilik gelirse Allah'tandır. Sana ne kötülük gelirse kendindedir. (Ey Muhammed!) **Seni insanlara bir peygamber olarak gönderdik**. Şahit olarak Allah yeter. (*Nisâ, 4/79*)

Biz, seni ancak bütün insanlara müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bilmezler. (*Sebe*' 34/28)

Ey insanlar! Size Rabbinizden kesin bir delil (Hz. Muhammed) geldi ve size apaçık bir nur (Kur'an) indirdik. (*Nisâ*, 4/174)

Bu Kur'an; kendisiyle uyarılınsınlar, Allah'ın ancak tek ilâh olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye **insanlara bir bildiridir.** (*İbrahim*, 14/52)

15. Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız. Allah ise her bakımdan sınırsız zengin olandır, övülmeye hakkıyla lâıyk olandır.

16. Eğer Allah dilerse, sizi giderir ve yeni bir halk getirir.

17. Bu, Allah'a göre zor bir şey değildir. (*Fâtır*, 35/15-17)

67. De ki: "Bu Kur'an, büyük bir haberdir."

68. "Siz ise ondan yüz çeviriyorsunuz." (*Sâd*, 38/67-68)

Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir **öğüt**, kalplere bir **şifâ** ve inananlar için **yol gösterici** bir rehber ve rahmet (olan Kur'an) geldi. (*Yûnus*, 10/57)

Bu Kur'an, insanlar için kalp gözleri (konumundaki bir nur), kesin olarak inanan bir toplum için de **bir hidayet ve bir rahmettir.** (*Câsiye*, 45/20)

Ölmüş hayvan, kan, domuz eti, ... size haram kılındı... **Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim...** (*Mâide*, 5/3)

19. Şüphesiz Allah katında din İslâm'dır. Kitap verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra sırf, aralarındaki ihtiras ve aşırılık yüzünden ayrılığa düştüler. Kim Allah'ın âyetlerini inkâr ederse, bilsin ki Allah hesabı çok çabuk görendir.

84. De ki: "Allah'a, bize indirilene (Kur'an'a), İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve Yakuboğullarına indirilene, Mûsâ'ya, İsa'ya ve peygamberlere Rablerinden verilene inandı. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz. Biz O'na teslim olanlarız."

85. Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır.

110. Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a iman edersiniz. Kitap ehli de inansalardı elbette kendileri için hayırlı olurdu. Onlardan iman edenler de var. Ama pek çoğu fasık kimselerdir.

138. Bu (Kur'an), insanlar için bir açıklama, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için bir hidayet ve bir öğüttür. (*Âl-i İmrân*, 3/19, 84-85, 110, 138)

(Ey Muhammed!) Bundan dolayı sen çağrıya devam et ve emrolduğun gibi dosdoğru ol. Onların hevâ ve heveslerine uyma ve şöyle de: "**Ben, Allah'ın indirdiği her kitaba inandım** ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum. Allah bizim de Rabbizdir, sizin de Rabbinizdir. Bizim işlediklerimiz bize, sizin işledikleriniz sizedir. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur. Allah, hepimizi bir araya toplayacaktır. Dönüş de ancak O'nadır." (*Şûrâ*, 42/15)

60, 61. "Ey Âdemoğulları! Ben, size, şeytana kulluk etmeyin. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır. **Bana kulluk edin.** İşte bu dosdoğru yoldur, diye emretmedim mi?"

77. İnsan, bizim, kendisini bir nutfeden yarattığımızı görmedi mi ki, kalkmış apaçık bir düşman kesilmiştir.

78. Bir de kendi yaratılışını unutarak bize bir örnek getirdi. Dedi ki: "Çürümüşken kemikleri kim diriltecek?"

79. De ki: "Onları ilk defa var eden diriltecektir. O, her türlü yaratılışı hakkıyla bilendir." (*Yâsin*, 36/60-61, 77-79)

3. İnsanlardan kimi vardır ki, hiçbir bilgisi olmadığı hâlde, Allah hakkında tartışmaya girer ve her azgın şeytanın ardına düşer.

4. Şeytan hakkında, "Her kim onu dost edinirse, mutlaka o kimseyi saptırır ve onu cehennem azabına sürükler" diye yazılmıştır.

73. Ey insanlar! Size bir örnek verildi. Şimdi ona iyi kulak verin. **Sizin Allah'tan başka taptıklarınız bir sinek dahi yaratamazlar**, hepsi bunun için toplansalar bile. Eğer sinek onlardan bir şey kapsa, bunu ondan kurtaramazlar. İsteyen de âciz, istenen de.

74. Allah'ın kadrini gereği gibi bilemediler. Şüphesiz Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.

78. Allah uğruna hakkıyla cihad edin. O, sizi seçti ve dinde üzerinize hiçbir güçlük yükledi. **Babanız İbrahim'in dinine uyun.** Allah, sizi hem daha önce, hem de bu Kur'an'da müslüman diye isimlendirdi ki, Peygamber size şahit (ve örnek) olsun, siz de insanlara şahit (ve örnek) olasınız. Artık **namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin ve Allah'a sarılın. O, sizin Mevlânızdır. O, ne güzel Mevlâ, ne güzel yardımcıdır!** (*Hac, 22/3-4, 73-74, 78*)

İman edenlerin Allah'ı zikretmekten ve inen haktan dolayı **kalplerinin saygı ile ürpermesinin zamanı gelmedi mi? Daha önce kendilerine kitap verilip de, üzerinden uzun zaman geçen, böylece kalpleri katılaştıranlar gibi olmasınlar.** Onlardan birçoğu fasık kimselerdir. (*Hadid, 57/16*)

Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir öğüt, kalplere bir şifâ ve inananlar için yol gösterici bir rehber ve rahmet (olan Kur'an) geldi. (*Yûnus, 10/57*)

Andolsun biz, **Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Var mı düşünüp öğüt alan?** (*Kamer, 54/32, 40*)

Artık siz **Allah'a, peygamberine ve indirdiğimiz nûra (Kur'an'a) iman edin.** Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır. (*Teğabun, 64/8*)

Yüzlerinin ateşte bir yandan bir yana döndürüleceği gün, **“Keşke Allah'a ve Resûl'e itaat edeydik”** diyecekler. Yine şöyle diyecekler: **“Ey Rabbimiz! Biz önderlerimize ve büyüklerimize itaat ettik de bizi yoldan saptırdılar.** (*Ahzâb, 33/66-67*)

Kullarım, beni senden sorarlarsa, (bilsinler ki), gerçekten ben (onlara çok) yakımdım. Bana dua edince, dua edenin duasına cevap veririm. O hâlde, doğru yolu bulmaları için benim davetime uysunlar, bana iman etsinler. (*Bakara, 2/186*)